

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин і управління проєктами

СИЛАБУС

Обов'язкового освітнього компонента

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

підготовки другого (магістерського) рівня
спеціальності 111 Математика
освітньо-професійної програми «Математика»

Силабус освітнього компонента «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ»
підготовки магістра галузі знань 11 – Математика та статистика, спеціальності
111 – Математика, за освітньою програмою «Математика».

Розробник: Бояр А. О., д. е. н., проф., завідувач кафедри міжнародних
економічних відносин та управління проєктами.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

І. В. Кальчук

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
міжнародних економічних відносин та управління проєктами
протокол № 1 від 04 вересня 2024 р.

Завідувач кафедри:

проф. А. О. Бояр

© Бояр А. О., 2024

І. ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
<i>Денна форма навчання</i>	<i>Галузь знань 11 Математика та статистика</i>	<i>Нормативна</i>
<i>Кількість годин/кредитів 90/3</i>	<i>Спеціальність 111 Математика Освітньо-професійна програма «Математика»</i>	<i>Рік підготовки – 1</i>
		<i>Семестр – 1-й</i>
		<i>Лекції – 18 год</i>
		<i>Практичні – 0 Лабораторні – 0</i>
		<i>Самостійна робота – 66 год</i>
		<i>Консультація – 6 год</i>
<i>ІНДЗ: немає</i>	<i>освітній рівень магістр</i>	<i>Форма контролю: залік</i>
<i>Мова навчання</i>	<i>українська</i>	

ІІ. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач	<i>Бояр Андрій Олексійович</i>
Науковий ступінь	<i>доктор економічних наук</i>
Вчене звання	<i>професор</i>
Посада	<i>професор-завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами</i>
Профайл	https://vnu.edu.ua/uk/personal/boyar-andriy-oleksiyovych
Телефон	+380662857460
e-mail	Andrij.Boyar@vnu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi
Очні консультації:	п'ятниця, 11.30-13.30, офіс 321.

ІІІ. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Анотація курсу

У ході вивчення курсу вивчаються еволюція категорії «інтелектуальна власність», структура системи охорони прав інтелектуальної власності (ІВ) в Україні, види ІВ (об'єктів права), особливості охорони різних об'єктів права ІВ, процедура набуття прав ІВ, способи комерціалізації та захисту прав ІВ.

Мета навчальної дисципліни є формування у студентів комплексу знань і умінь щодо набуття, комерціалізації і захисту прав на різні категорії об'єктів права інтелектуальної власності.

Основними завданнями є ознайомлення з компонентною та організаційною структурами системи охорони прав інтелектуальної власності України, формування комплексу знань щодо процедур набуття прав інтелектуальної власності в Україні та за кордоном, їх реалізації та захисту, регулювання прав інтелектуальної власності міжнародними угодами та організаціями.

Форми та методи навчання: інтерактивна лекція (вербальні та ілюстративно-демонстраційні методи: розповідь, пояснення, дискусія, презентація, демонстрація, запитання-відповідь, мозговий штурм, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань), електронне тестування.

Компетентності та результати навчання:

- здатність використовувати у професійній діяльності знання з галузей математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук (ЗК-2);
- здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел, необхідної для розв'язування наукових і професійних завдань (ЗК-4);
- здатність спілкуватися державною мовою і усно, і письмово (ЗК-8);
- здатність критично оцінювати та переосмислювати власний і чужий досвід, аналізувати свою професійну й соціальну діяльність (ЗК-11);
- здатність відповідально приймати рішення з урахуванням соціальних та етичних цінностей і правових норм (ЗК-12);
- здатність усвідомлювати й враховувати соціокультурні розбіжності у професійній діяльності, проявляти толерантність до різних культур (ЗК-13);
- здатність до використання принципів, методів та організаційних процедур дослідницької та/або інноваційної діяльності (СК-3);
- спроможність розуміти проблеми та виділяти їхні суттєві риси (СК-4);
- здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців (СК-6);
- здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності (СК-9);
- здатність ініціювати й проводити наукові дослідження у спеціалізованій області математики (СК-12);
- володіти знаннями грамотної побудови комунікації в освітньому і науковому процесі, відбору вихідних даних дослідження, складання списку використаних джерел, опису наукових результатів (ПРН-3-5);
- доносити професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу (ПРН-У-3);
- мати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних проєктів з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень (ПРН-У-7);
- дотримуватися норм етичної поведінки стосовно інших людей, адаптуватися та комунікувати (ПРН-У-12).

Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього, год	Лек.	Сем.	Сам. роб.	Конс.	Метод контролю*/ Бали
Тема 1. Сутність, значення та розвиток ІВ		2	-	8	-	ДС/2
Тема 2. Принципи та система охорони прав ІВ	8	2	-	8	1	ДС/2
Тема 3. Особливості охорони різних категорій об'єктів права ІВ	9	10	-	34	3	ДС/10
Тема 4. Економіка прав ІВ	13	2	-	8	1	ДС/2
Тема 5. Захист прав ІВ		2	-	8	1	ДС/2
Експрес-тест № 1						Т/40
Експрес-тест № 2						Т/42
Всього годин/Балів	90	18	-	66	6	100

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання

Оскільки з ОК «Інтелектуальна власність» не передбачається проведення практичних чи лабораторних, студенти самостійно доопрацьовують конспекти лекцій, готуються до здачі експрес-тестів, опрацьовують запропоновані джерела для участі у дискусіях впродовж чергової лекції.

Завдання	Години
Підготовка до дискусій (опрацювання запропонованих викладачем джерел інформації за тематикою курсу)	9
Підготовка до здачі експрес тестів № 1 і 2	30
Доопрацювання конспектів лекцій	27
Усього	66

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Обов'язкове дотримання норм Кодексу академічної доброчесності ВНУ (<http://surl.li/aagxg>) у процесі навчання. Відвідування занять обов'язкове, пропуски допускаються лише з поважної причини і після попереднього попередження викладача. У разі наявних пропусків допускається самостійне відпрацювання пропущених лекцій у формі писаного від руки конспекту відповідної теми лекції. Задовільним чином відпрацьована лекція зараховується студенту як відвідана, тобто додає два бали в рамках поточного оцінювання. Можливе зарахування результатів формальної чи неформальної освіти як окремих тем чи змістових модулів курсу відповідно до Положення ВНУ від 29.06.2022 р. (<http://surl.li/daloo>).

Максимальна кількість балів за вивчення курсу – 100, включаючи:

- до 9 балів за відвідування занять (лекцій);
- до 9 балів за участь у дискусіях під час лекцій;
- до 40 балів за експрес-тест (електронне тестування) № 1;
- до 42 балів за експрес-тест (електронне тестування) № 2.

Поточне оцінювання							Макс сума за курс
Модуль 1					Модуль 2		
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тест 1	Тест 2	
2	2	10	2	2	40	42	100

Експрес-тест

Тестові завдання формуються виходячи з тем, які розглядаються на лекційних заняттях, під час консультацій, а також передбачені для самостійного вивчення. Форма проведення – електронне тестування, що здійснюється з комп'ютера чи іншого пристрою. Студенту пропонується 20 тестових питань альтернативного вибору на перший тест та 21 питання на другий тест. На розв'язання кожного з тестів дається 1 академічна година. Складання тесту здійснюється на другій половині одного з занять в середині лекційного курсу та на другій половині останньої лекції. Одна правильна відповідь оцінюється в 2 бали.

Приклади тестових питань:

1. В якій з країн вперше у світовій судовій практиці були прийняті спроби захисту прав інтелектуальної (промислової) власності?
2. Що розуміють під майновими правами інтелектуальної власності?
3. Кому належало згідно радянського законодавства право використовувати об'єкти права інтелектуальної власності?
4. Прийняття якого закону вважається початком становлення законодавства України про інтелектуальну власність?
5. Коли прийнятий Закон України “Про авторське право і суміжні права”?
6. Які категорії об'єктів права інтелектуальної власності виділяються?
Перерахуйте об'єкти, що відносяться до кожної з цих категорій.
7. З якого моменту виникають авторські (суміжні) права?
8. Назвіть основні законодавчі акти України про інтелектуальну власність.
9. На які об'єкти права інтелектуальної власності отримання охоронних документів є обов'язковим для набуття прав?
10. Назвіть типи існуючих в Україні охоронних документів. На які об'єкти права інтелектуальної власності вони видаються?
11. Який термін правової охорони авторських (суміжних) прав в Україні?
12. Який з перелічених об'єктів промислової власності може мати необмежений строк дії?

13. Дайте перелік основних інституцій системи правової охорони інтелектуальної власності?
14. Хто може бути сторонами при розгляді суперечок, пов'язаних з порушенням прав інтелектуальної власності, судами загальної юрисдикції?
15. Назвіть основні види ліцензійних платежів. Дайте їх визначення.
16. Назвіть основні міжнародні договори в сфері інтелектуальної власності, учасницею яких є Україна.
17. Назвіть основні підходи та методи оцінки вартості прав інтелектуальної власності.
18. У правильній послідовності назвіть етапи життєвого циклу об'єкта права інтелектуальної власності.
19. Що таке загальний (спеціальний) порядок захисту прав інтелектуальної власності?
20. У яких випадках може наступати кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності?
21. Які умови охороноздатності винаходу, корисної моделі, промислового зразку, торгової марки, зазначення походження товару, топографії інтегральної мікросхеми тощо?
22. Назвіть основні способи комерціалізації прав інтелектуальної власності.
23. Який знак можна використовувати для оповіщення про свої авторські (суміжні) права?
24. Хто може бути суб'єктом права інтелектуальної власності в Україні?
25. У якій країні вперше звернули увагу на важливість немайнових (неекономічних) прав інтелектуальної власності?
26. Яка дата вважається професійним святом винахідників і раціоналізаторів України?
27. На які об'єкти права інтелектуальної власності законом не передбачається набуття майнових прав авторів?
28. Який термін дії охоронних документів на різні категорії об'єктів права ІВ?
29. Що таке загальновідомі знаки для товарів і послуг?
30. Яких з об'єктів права інтелектуальної власності безпосередньо стосуються злочинні дії під назвою „промислове шпигунство”?
31. Дайте визначення промислового зразка, торгової марки, раціоналізаторської пропозиції?
32. З якого моменту відраховується термін дії охоронного документу (патенту) на винахід, корисну модель, промисловий зразок?
33. На якому етапі життєвого циклу об'єкта права інтелектуальної власності найчастіше з'являється можливість отримувати прибуток?
34. До компетенцій якої з інституцій входить видача патентів винаходи, корисні моделі?

35. До компетенцій якої з інституцій входить колективне управління правами авторів?
36. У чому полягає принцип охороноздатності об'єкта права інтелектуальної власності?
37. Суть і основне призначення міжнародної патентної класифікації (МПК) та системи узгоджених міжнародних цифрових кодів для ідентифікації даних (INID).
38. Які особливості і способи набуття прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, торгову марку, об'єкти авторського права і суміжних прав українським громадянином за кордоном.
39. У чому полягає принцип національного режиму охорони авторського права і суміжних прав?
40. Які з дій вважаються порушенням прав на географічне зазначення?
41. Що традиційно розуміють під категорією “промислова власність”?
42. Які права відносяться до категорії невідокремлюваних (відокремлюваних) від індивідуума (підприємства)?
43. Що слід розуміти під категорією “економічний (юридичний) термін служби” об'єкта права інтелектуальної власності?
44. Які переваги дає підприємству внесення прав на об'єкти права інтелектуальної власності до його статутного капіталу?
45. Хто такий ліцензіар (ліцензіат)?
46. Що таке виключна, невиключна та одинична ліцензія?
47. Що таке лізинг, договір комерційної концесії (франчайзинг)?
48. Які об'єкти не є об'єктами авторського права?
49. Хто з авторів має авторське право на твір, створений у співавторстві?
50. Кому належить авторське право на службовий твір (твір, виконаний у зв'язку з виконанням трудового договору) згідно законодавства України?

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Форма підсумкового контролю – залік. Залік виставляється здобувачеві автоматично, якщо ним виконано усі види передбачених цим силабусом робіт та одержано 60 або більше балів. У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100. Ліквідація заборгованості приймається викладачем у формі електронного тестування, на яке виноситься 40 питань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється у 2,5 бали. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету (див. Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів ВНУ імені Лесі Українки – <https://cutt.ly/9teDC7N8>).

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 -74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Professional Programme “Intellectual Property Rights – Law and Practice”. Dehli, ICSI House, 2014. URL: <http://surl.li/lawpt>
2. WIPO Intellectual Property Handbook. WIPO Publication # 489 (E). Second edition, 2008. URL: <http://surl.li/lawqh>
3. Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О. В., Тропін В.В. та ін. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч.закл.] / За заг ред канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О. В. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с.
4. Бояр А. О. Основи інтелектуальної власності: навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. та допов. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 276 с.
5. Господарський кодекс України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
6. Департамент розвитку сфери інтелектуальної власності Міністерства економіки України. URL: <http://surl.li/cgrys>
7. ДО “Українське агентство з авторських і суміжних прав”. URL: <http://www.uacrr.org>
8. Інтелектуальна власність та патентознавство: підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін.: за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.
9. Інтелектуальна власність: навчально-методичний комплекс дисципліни / упоряд. І. В. Патлашинська. Луцьк : СЛУ ім. Лесі Українки, 2018. 26 с.
10. Інтелектуальна власність: Словник-довідник. У 2-х т. Т. II. Промислова власність / За ред. О. Д. Святоцького, В. Л. Петрова. К. : Вид. Дім «Ін Юре», 2000. 272 с.
11. Кодекс України про адміністративні правопорушення / Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

12. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

13. Кримінальний кодекс України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

14. Москалюк Н. Б. Кузьмич. Л. В. Право інтелектуальної власності. Практикум: навч. посібник. Тернопіль, 2017. 200 с.

15. Підкамінь Л. Й., Ангельська А. О., Добровольський Ю. Г. Основи інтелектуальної власності об'єктів науково-технічної творчості. Навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2019. 315 с.

16. Попова Л.М. Інтелектуальна власність. Підручник. Л. М. Попова., А. В. Хромов, І. В. Шуба: Харків, «Федорко», 2021, с. 262.

17. Про авторське право і суміжні права: Закон України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 13, ст.64 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>

18. Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем звучання, матриць: Закон України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 17, ст. 121 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2953-14#Text>

19. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 7, ст. 32) URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>

20. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України/ Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 7, ст. 36 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>

21. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів: Закон України /Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 8, ст. 28 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80#Text>

22. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 7, ст. 34 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>

23. Про охорону прав на сорти рослин: Закон України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 21, ст.218 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3116-12#Text>

24. Про правову охорону географічних зазначень: Закон України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 32, ст.267 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14#Text>

25. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ). URL: <http://www.ukrpatent.org>

26. Цивільний процесуальний кодекс України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 40-41, 42, ст.492 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>